

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/41092,100-lat-Blekitnej-Armii-general-a-Hallera-Uroczystosci-pod-patronatem-Prezydenta-.html>
25.04.2024, 11:00

**100 lat Błękitnej Armii generała Hallera.
Uroczystości pod patronatem Prezydenta RP -
Warszawa, 23 lipca 2017**

Obchody 100-lecia Błękitnej Armii, którą dowodził gen. Józef Haller, odbyły się w niedzielę w Warszawie. Wzięli w nich udział przedstawiciele Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, wyróżnionego przez IPN w 2017 r. nagrodą Kustosz Pamięci Narodowej. Była też obecna delegacja Instytutu – wiceprezes IPN Jan Baster, dyrektor Biura Edukacji Narodowej Justyna Skowronek i zastępca dyrektora Archiwum IPN Mariusz Kwaśniak.

Uroczystości, w których wziął także udział minister obrony Antoni Macierewicz, rozpoczęła msza święta w Katedrze Polowej Wojska Polskiego. W czasie nabożeństwa przekazana została urna z ziemią z cmentarza żołnierzy Błękitnej Armii w Niagara on the Lake. Był tam amerykański obóz werbunkowy dla Polaków, którzy chcieli wrócić do Europy i walczyć o Polskę.

Druga część uroczystości odbyła się przed Pomnikiem Czynu Zbrojnego Polonii Amerykańskiej. Przewodniczący Społecznego Komitetu Obchodów 100-lecia Polskiego Czynu Niepodległościowego prof. Wiesław Wysocki przypomniał, że monument ten jest darem od Polonii Amerykańskiej oraz Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce.

– Będzie miejscem, gdzie przypomnimy powstanie Armii gen. Hallera oraz oddamy hołd wszystkim ochotnikom, którzy z Ameryki Północnej i Południowej docierali na zew ojczyzny w potrzebie – mówił profesor Wysocki. Przypomniał także, że w czasie pierwszej wojny światowej Błękitna Armia była najważniejszą sojuszniczą armią dla zwycięzców.

– Ofiara Błękitnej Armii zobowiązuje nas, żeby Polska była sprawiedliwa i niepodległa, by nikt spoza jej granic nie mógł decydować o prawach, sądach, instytucjach i kształcie

narodu polskiego; to naród w wolnych wyborach decyduje o swoim kształcie – mówił w niedzielę szef MON Antoni Macierewicz.

Minister przekonywał, że celem i ideą, dla której poświęcali się żołnierze Armii gen. Józefa Hallera, była Polska niepodległa, sprawiedliwa, budowana „na fundamencie wartości chrześcijańskich i patriotycznych”.

Armia Polska została powołana 4 czerwca 1917 roku we Francji, dekretem prezydenta Raymonda Poincaré. Liczyła około 70 tys. osób. Została uznana przez państwa Ententy za „samodzielną, sojuszniczą i jedyną współwalczącą armię polską”.

4 października 1918 roku generał Józef Haller objął dowództwo nad liczącym kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy wojskiem. Rok później zostało ono przetransportowane do Polski i brało udział w walkach polsko-ukraińskich w Galicji Wschodniej i na Wołyniu.

We wrześniu 1919 roku Błękitną Armię przeformowano, a dywizje zostały włączone do Wojska Polskiego. Jednostki te walczyły w wojnie polsko-bolszewickiej, a po okresie służby pokojowej – w wojnie obronnej 1939 roku.

Honorowy patronat nad Społecznym Komitetem Obchodów 100-lecia Polskiego Czynu Niepodległościowego objął prezydent Andrzej Duda.

IAR, PAP